ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 13ης Νοεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση C-277/98,

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τις K. Rispal-Bellanger και C. Vasak, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

υποστηριζόμενη από το

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από τον S. Ortiz Vaamonde, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνον,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον G. Berscheid, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο τη μερική ακύρωση της αποφάσεως 98/358/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 1998, για την εκκαθάριση των λογαριασμών που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις δαπάνες για το 1994 του τμήματος Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) (ΕΕ L 163, σ. 28), κατά το μέρος που εφαρμόζει για τη Γαλλική Δημοκρατία «αρνητικές διορθώσεις» σχετικά με τις συμπληρωματικές εισφορές επί του γάλακτος, που αντιστοιχούν σε ποσά, η ανάκτηση των οποίων αποτελεί αντικείμενο δικών που, κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως, εκκρεμούσαν ενώπιον των αρμοδίων εθνικών δικαστηρίων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από την N. Colneric (εισηγήτρια), πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, προεδρεύουσα του έκτου τμήματος, τους C. Gulmann, R. Schintgen, Β. Σκουρή και J. N. Cunha Rodrigues, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: S. Alber
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 21 Ιουλίου 1998, η Γαλλική Δημοκρατία ζήτησε, βάσει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230 ΕΚ), τη μερική ακύρωση της αποφάσεως 98/358/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 1998, για την εκκαθάριση των λογαριασμών που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη όσον αφορά τις δαπάνες για το 1994 του τμήματος Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) (ΕΕ L 163, σ. 28), κατά το μέρος που εφαρμόζει για τη Γαλλική Δημοκρατία «αρνητικές διορθώσεις» σχετικά με τις συμπληρωματικές εισφορές επί του γάλακτος, που αντιστοιχούν σε ποσά, η ανάκτηση των οποίων αποτελεί αντικείμενο δικών που, κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως, εκκρεμούσαν ενώπιον των αρμοδίων εθνικών δικαστηρίων.

2 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1998, επεπράπη στο Βασίλειο της Ισπανίας να παρέμβει προς στήριξη των αιτημάτων της Γαλλικής Δημοκρατίας.

Το νομικό πλαίσιο

3 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ.

έκδ. 03/005, σ. 193), ορίζει ότι το τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ χρηματοδοτεί τις παρεμβάσεις που προορίζονται για τη ρύθμιση των γεωργικών αγορών και που επιχειρούνται σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών.

4 Βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 729/70, η Επιτροπή θέτει στη διάθεση των κρατών μελών τις αναγκαίες πιστώσεις προκειμένου οι υπηρεσίες και οργανισμοί που έχουν υποδειχθεί να προβαίνουν, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες και τις εθνικές νομοθεσίες, στις πληρωμές των παρεμβάσεων αυτών.

5 Το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 729/70, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1287/95 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 1995 (ΕΕ L 125, σ. 1), ορίζει ότι η Επιτροπή εκκαθαρίζει πριν από τις 30 Απριλίου του επομένου έτους και βάσει των ετησίων λογαριασμών, που συνοδεύονται μεταξύ άλλων από τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εκκαθάρισή τους, την οικεία οικονομική χρήση. Το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 729/70, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1287/95, ορίζει ότι η Επιτροπή αποφασίζει για τις δαπάνες που αποκλείονται της κοινοτικής χρηματοδότησης, εφόσον διαπιστώνει ότι αυτές δεν διενεργήθηκαν σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες.

6 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 729/70 ορίζει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν, σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την πραγματοποίηση και την κανονικότητα των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ πράξεων, να προλάβουν και να διώξουν τις ανωμαλίες και να ανακτήσουν τα απολεσθέντα εξαιτίας ανωμαλιών ή αμελειών ποσά.

7 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 729/70, τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τα ληφθέντα μέτρα προς τον σκοπό αυτό και ιδίως για την πορεία των διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών.

8 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 729/70, σε περίπτωση μη πλήρους ανακτήσεως, οι οικονομικές συνέπειες των ανωμαλιών ή αμελειών αναλαμβάνονται από την Κοινότητα, εκτός εκείνων που προκύπτουν από ανωμαλίες ή αμέλειες καταλογιστέες στα διοικητικά όργανα ή στους οργανισμούς των κρατών μελών. Τα ανακτηθέντα ποσά καταβάλλονται στις υπηρεσίες ή στους οργανισμούς που ενεργούν πληρωμές, οι οποίοι τα εγγράφουν ως απομείωση των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ δαπανών.

9 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 10), θέσπισε «συμπληρωματική εισφορά» που εισπράττεται επί των ποσοτήτων γάλακτος που παραδίδεται καθ' υπέρβαση της καθοριζόμενης ποσότητας αναφοράς, προκειμένου να ελεγχθεί η αύξηση της παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων εντός της Κοινότητας (στο εξής: συμπληρωματική εισφορά).

10 Το άρθρο 5γ, παράγραφοι 1, δεύτερο εδάφιο, 3 και 5, του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 82), που προστέθηκε με τον κανονισμό 856/84, ορίζει:

«1. [...]

Το καθεστώς εισφοράς τίθεται σε εφαρμογή σε κάθε περιοχή του εδάφους των κρατών μελών σύμφωνα με μία από τις ακόλουθες εναλλακτικές λύσεις:

Εναλλακτική λύση Α

— Η εισφορά οφείλεται από κάθε παραγωγό γάλακτος επί των ποσοτήτων γάλακτος ή/και ισοδυνάμου γάλακτος που παρέδωσε σε έναν αγοραστή και οι οποίες, κατά τη διάρκεια της σχετικής δωδεκάμηνης χρονικής περιόδου, υπερβαίνουν μια ποσότητα αναφοράς που πρόκειται να καθοριστεί.

Εναλλακτική λύση Β

— Η εισφορά οφείλεται από κάθε αγοραστή γάλακτος ή άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων επί των ποσοτήτων γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος οι οποίες του παραδίδονται από παραγωγούς, και οι οποίες, κατά τη διάρκεια της σχετικής δωδεκάμηνης περιόδου, υπερβαίνουν μια ποσότητα αναφοράς που πρόκειται να καθοριστεί.

— Ο αγοραστής που οφείλει την εισφορά μετακυλίει την εισφορά αυτή μόνο στους παραγωγούς που αύξησαν τις παραδόσεις τους, ανάλογα με το πόσο συνετέλεσαν στην υπέρβαση της ποσότητας αναφοράς του αγοραστή.»

[...]

3. Το σύνολο των ποσοτήτων αναφοράς που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεν μπορεί, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 4, να υπερβεί μια συνολική εγγυημένη ποσότητα, η οποία ισούται με το σύνολο των ποσοτήτων γάλακτος που παραδόθηκαν σε επιχειρήσεις, οι οποίες επεξεργάζονται ή μεταποιούν το γάλα ή άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα σε κάθε κράτος μέλος κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους 1981, προσαυξημένες κατά 1 %.

[...]

5. Οι εισφορές που αναφέρονται στο παρόν άρθρο θεωρούνται ότι αποτελούν μέρος των παρεμβάσεων που προορίζονται για την εξομάλυνση των γεωργικών αγορών και διατίθενται για τη χρηματοδότηση του συνόλου των δαπανών του γαλακτοκομικού τομέα.

11 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13), που παρέμεινε σε ισχύ μέχρι τις 31 Μαρτίου 1993, καθορίζει μεταξύ άλλων την ποσότητα αναφοράς — δηλαδή την ποσότητα γάλακτος ή ισοδυνάμου γάλακτος που παραδίδεται από έναν παραγωγό (εναλλακτική λύση Α) ή που αγοράζεται από τον αγοραστή (εναλλακτική λύση Β) κατά το ημερολογιακό έτος 1981, προσαυξημένη κατά 1 % — πέραν της οποίας ο εν λόγω παραγωγός (εναλλακτική λύση Α) ή αγοραστής (εναλλακτική λύση Β) οφείλουν συμπληρωματική εισφορά.

12 Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1305/85 του Συμβουλίου, της 23ης Μαΐου 1985 (ΕΕ L 137, σ. 12), σε περίπτωση υπερβάσεως της συνολικής εγγυημένης ποσότητας, «το ποσό των εισπραχθεισών εισφορών καταβάλλεται στη Κοινότητα μέχρι το ποσό της διαπιστωθείσας υπέβασης».

13 Το άρθρο 15, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1546/88 της Επιτροπής, της 3ης Ιουνίου 1988, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της συμπληρωματικής εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 (ΕΕ L 139, σ. 12), ορίζει:

«Οι αγοραστές [...] σε προθεσμία τριών μηνών μετά το τέλος κάθε δωδεκάμηνης περιόδου καταβάλλουν στον αρμόδιο οργανισμό το ποσό της εισφοράς που ενδεχομένως οφείλεται.»

14 Κατά το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1546/88:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα:

α) για να εξασφαλίσουν την είσπραξη της εισφοράς ιδίως τα μέτρα ελέγχου και εκείνα που εξασφαλίζουν την ενημέρωση των ενδιαφερομένων όσον αφορά τις ποινικές ή διοικητικές κυρώσεις στις οποίες υπόκεινται, σε περίπτωση μη τήρησης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού».

Το ιστορικό της διαφοράς

15 Για την εφαρμογή του συστήματος συμπληρωματικής εισφοράς, οι γαλλικές αρχές επέλεξαν την εναλλακτική λύση Β (δηλαδή την είσπραξη από τους αγοραστές). Για τις γαλακτοκομικές περιόδους 1985/1986, 1988/1989, 1989/1990 και 1991/1992 δεν

ανακτήθηκε συνολικό ποσό 114 387 058 γαλλικών φράγκων (FRF). Το ποσό αυτό κατανέμεται ως εξής μεταξύ των οικονομικών ετών που αντιστοιχούν στις γαλακτοκομικές περιόδους:

642 358 FRF για την περίοδο 1985/1986,
14 466 984 FRF για την περίοδο 1988/1989,
38 756 717 FRF για την περίοδο 1989/1990,
60 520 999 FRF για την περίοδο 1991/1992.

16 Τα ποσά αυτά αποτέλεσαν το αντικείμενο έντεκα δικών μεταξύ των γαλλικών αρχών και αγοραστών γάλακτος, ενώπιον εθνικών δικαστηρίων, σχετικά με την είσπραξη συμπληρωματικών εισφορών.

17 Με το έγγραφο VI/16332 της 16ης Απριλίου 1997 προς τη Γαλλική Δημοκρατία, για την εκκαθάριση των λογαριασμών του οικονομικού έτους 1993, η Επιτροπή παρατήρησε ότι τα ποσά σε εκκρεμότητα σωρεύονται και φθάνουν σε σημαντικά μεγέθη. Κατά την Επιτροπή, τέσσερα έτη μετά το πέρας της τελευταίας περιόδου του παλαιού συστήματος των ποσοστώσεων γαλακτοκομικής παραγωγής, οι διαδικασίες αυτές έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί.

18 Με το έγγραφο VI/30301 της 29ης Ιουλίου 1997 επίσης για την εκκαθάριση των λογαριασμών του οικονομικού έτους 1993, η Επιτροπή κοινοποίησε επίσημα στις γαλλικές αρχές πρόταση οικονομικής διορθώσεως υπέρ του ΕΓΤΠΕ για τις περιπτώσεις μη εκκαθαρίσεως των οφειλομένων συμπληρωματικών εισφορών, των περιόδων 1985/1986, 1988/1989, 1989/1990 και 1991/1992, οι οποίες εξακολουθούν να αποτελούν το αντικείμενο ενδίκων διαδικασιών που κίνησαν οι αγοραστές ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

19 Κατόπιν της αιτήσεως συμβιβασμού που υπέβαλε στις 7 Οκτωβρίου 1997 η Γαλλική Κυβέρνηση, κατ' εφαρμογή της αποφάσεως 94/442/ΕΚ της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 1994, σχετικά με τη θέσπιση διαδικασίας συμβιβασμού στο πλαίσιο της εκκαθάρισης των λογαριασμών του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) τμήμα Εγγυήσεων (ΕΕ L 182, σ. 45), το όργανο συμβιβασμού διαπίστωσε, με την τελική έκθεση της 29ης Ιανουαρίου 1998, ότι στάθηκε αδύνατο να συμβιβάσει τις απόψεις των μερών.

20 Με την προσβαλλομένη απόφαση, που στηρίζεται στον κανονισμό 729/70 και συγκεκριμένα στο άρθρο 5, παράγραφος 2, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1287/95, η Επιτροπή καθόρισε το ποσό των δαπανών που αναγνωρίζονται εις βάρος του ΕΓΤΠΕ για το οικονομικό έτος 1994.

21 Η ένατη αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι η ακόλουθη:

«ότι περαιτέρω διορθώσεις είναι απαραίτητες για τις εκκρεμούσες από τις εμπορικές περιόδους 1985/86 έως 1992/93 συμπληρωματικές εισφορές για το γάλα εξ αιτίας των νομικών αντιδικιών μεταξύ των αγοραστών/παραγωγών και των αρμοδίων υπηρεσιών ορισμένων κρατών μελών· ότι οι αρνητικές αυτές διορθώσεις για τη Γαλλία [...] ανέρχονται σε 114 387 058 γαλλικά φράγκα [...]· ότι η Επιτροπή, εντούτοις, επιφυλάσσεται για τη δυνατότητα να επανεξετάσει τις διορθώσεις που γίνονται με αυτή την εκκαθάριση των λογαριασμών εάν, μετά το πέρας των νομικών διαδικασιών, ορισμένα ποσά θα θεωρηθούν ως μη χρεωστούμενα ή μη δυνάμενα να ανακτηθούν».

22 Όταν εκδόθηκε η προσβαλλομένη απόφαση, καμία από τις έντεκα δίκες δεν είχε καταλήξει σε αμετάκλητη απόφαση.

Επί της ουσίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

23 Η Γαλλική Κυβέρνηση αμφισβητεί ότι υπάρχει η κατάλληλη νομική βάση για να καταλογιστούν εις βάρος κράτους μέλους ποσά των οποίων η ανάκτηση, που επιχειρήθηκε σύμφωνα με τις κοινοτικές και τις εθνικές διατάξεις, δεν έχει έχει ακόμα πραγματοποιηθεί, λόγω δικών που εκκρεμούν ενώπιον εθνικών δικαστηρίων.

24 Η Γαλλική Κυβέρνηση παρατηρεί, πρώτον, ότι οι συμπληρωματικές εισφορές καταβάλλονται μεν από τα κράτη μέλη, πλην όμως υπόκεινται σε έλεγχο από την Επιτροπή, στο πλαίσιο των εξουσιών που της αναθέτει ο κανονισμός 729/70, οπότε αποτελούν αρνητικές δαπάνες του ΕΓΤΠΕ. Συνεπώς η Επιτροπή δεν μπορεί να καταλογίσει εις βάρος κράτους μέλους μια συμπληρωματική εισφορά που δεν έχει ακόμα ανακτηθεί, παρά μόνο υπό τους ίδιους όρους με αυτούς που προβλέπονται προκειμένου να αποκλεισθεί μια δαπάνη από την κοινοτική χρηματοδότηση.

25 Συναφώς, από το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 729/70, προκύπτει ότι μόνον οσάκις οι ανωμαλίες ή οι αμέλειες είναι καταλογιστέες στα διοικητικά όργανα ή στους οργανισμούς των κρατών μελών, τότε μόνο αυτά οφείλουν να αναλάβουν τις προκύπτουσες οικονομικές συνέπειες. Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70, τα κράτη μέλη οφείλουν μόνο να λάβουν τα μέτρα που είναι αναγκαία προκειμένου να ανακτήσουν τα οφειλόμενα ποσά, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις.

26 Η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ακριβώς ότι τα ποσά στα οποία αναφέρεται η προσβαλλομένη απόφαση δεν προέρχονται ούτε από ανωμαλίες ούτε από αμέλειες

κατά την έννοια του κανονισμού 729/70. Οι δίκες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ακολουθούν την πορεία τους προκειμένου να επιτευχθεί η ανάκτηση των οφειλομένων συμπληρωματικών εισφορών εις βάρος των αγοραστών.

27 Εν συνεχεία, η κοινοτική ρύθμιση περί συμπληρωματικής εισφοράς δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να καταβάλουν στην Κοινότητα ποσά που δεν έχουν ακόμα ανακτήσει.

28 Κατά τα άρθρα 9, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1305/85, και 19 του κανονισμού 1546/88, τα κράτη μέλη έχουν μόνο την υποχρέωση να φροντίσουν για την είσπραξη των συμπληρωματικών εισφορών από τους παραγωγούς ή τους αγοραστές και να θέσουν τα εισπραττόμενα ποσά στη διάθεση της Κοινότητας. Όσον αφορά τη διαδικασία που πρέπει να εφαρμοστεί για την ανάκτηση των συμπληρωματικών εισφορών, οι εθνικές αρχές υποχρεούνται μόνο να εφαρμόσουν διαδικασία πανομοιότυπη με την εφαρμοζόμενη για την ανάκτηση οφειλών εθνικού χαρακτήρα. Η υποχρέωση αυτή τηρήθηκε εν προκειμένω.

29 Τέλος, κατά τη Γαλλική Κυβέρνηση, η επιβολή από την Επιτροπή προθεσμίας για την ανάκτηση των απαιτουμένων ποσών (τέσσερα έτη μετά την τελευταία περίοδο του παλαιού συστήματος των ποσοστώσεων παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων) εξέρχεται των ορίων των εξουσιών διαχειρίσεως του ΕΓΤΠΕ που της αναθέτει ο κανονισμός 729/70, ο οποίος δεν περιέχει διατάξεις προβλέπουσες την επιβολή επιτακτικής προθεσμίας στα κράτη μέλη. Επιπλέον, η Επιτροπή τροποποιώντας την προηγούμενη πρακτική της μετά το 1997, παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως.

30 Η Ισπανική Κυβέρνηση υποστηρίζει επίσης ότι η υποχρέωση κράτους μέλους έναντι της Επιτροπής συνίσταται στο να απαιτήσει με τη δέουσα επιμέλεια την καταβολή των συμπληρωματικών εισφορών από τους οφειλέτες, σύμφωνα με το οικείο εσωτερικό δίκαιο και να μεταβιβάσει τα σχετικά ποσά στην Επιτροπή. Η Επιτροπή

αναμειγνύει τις δύο αυτές υποχρεώσεις του κράτους μέλους προκειμένου να δημιουργήσει μια τρίτη, δηλαδή την καταβολή των εισφορών ως αν επρόκειτο για ιδία οφειλή. Κατά την Ισπανική Κυβέρνηση, όμως, το κράτος μέλος δεν υποχρεούται να καταβάλει στην Επιτροπή άλλα ποσά εκτός αυτών που ανέκτησε πράγματι από τους οφειλέτες των συμπληρωματικών εισφορών, παραγωγούς ή αγοραστές γάλακτος, εκτός αν τα ποσά αυτά δεν ανακτήθηκαν λόγω δικής του αμελείας.

31 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι κατά το άρθρο 15, παράγραφος 4, του κανονισμού 1546/88, οι αγοραστές υποχρεούνται να καταβάλουν την συμπληρωματική εισφορά, που οφείλουν ενδεχομένως, εντός τριών μηνών μετά το τέλος της οικείας δωδεκάμηνης περιόδου και ότι, κατά το άρθρο 19, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την είσπραξη της συμπληρωματικής εισφοράς.

32 Η υποχρέωση της δημιουργίας ενός μηχανισμού ταχείας και αποτελεσματικής ανακτήσεως προκύπτει τόσο από το σύστημα ποσοστώσεων παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, βασικό στοιχείο του οποίου αποτελεί η καταβολή της πρόσθετης εισφοράς, όσο και από τη γενική υποχρέωση συνεργασίας και καλής πίστης που προβλέπει το άρθρο 5 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 10 ΕΚ). Ένα σύστημα εισφορών που δεν συνοδεύεται από μηχανισμό ταχείας και αποτελεσματικής ανάκτησης δεν επιτυγχάνει τον αποτρεπτικό στόχο (την αντιμετώπιση της γαλακτοκομικής υπερπαραγωγής). Λόγω αυτού του ιδιαίτερου χαρακτήρα της συμπληρωματικής εισφοράς, τα κράτη μέλη δεν πρέπει να αρκούνται στο να εφαρμόζουν, για την ανάκτηση της συμπληρωματικής εισφοράς, τους ίδιους κανόνες με αυτούς που εφαρμόζουν για την ανάκτηση ποσών που οφείλονται στον εθνικό προϋπολογισμό. Κατά την Επιτροπή, τα κράτη μέλη είναι τα ίδια οφειλέτες της συμπληρωματικής εισφοράς. Επομένως, το γεγονός ότι ένας αγοραστής αμφισβητεί, σύμφωνα με εθνική διαδικασία, ότι οφείλει τα ποσά που καλείται να καταβάλει ως συμπληρωματική εισφορά δεν θίγει την ιδία υποχρέωση που υπέχει το κράτος μέλος να εμβάσει στον λογαριασμό της Κοινότητας ολόκληρη την οφειλόμενη συμπληρωματική εισφορά.

33 Επικουρικώς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι υπάρχουν επαρκή στοιχεία που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η Γαλλική Κυβέρνηση δεν έλαβε όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να επιτύχει την ανάκτηση της οφειλομένης εισφοράς. Το γεγονός ότι τόσο μεγάλα

ποσά δεν έχουν ακόμα εισπραχθεί ενώ έχουν παρέλθει από έξι έως δώδεκα χρόνια και πλέον, αναλόγως της οικείας περιόδου, μετά την ημερομηνία κατά την οποία κατέστησαν απαιτητά, αποτελεί, από μόνο του, την απόδειξη ότι εν πάση περιπτώσει πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 729/70.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

34 Διαπιστώνεται ότι από τα άρθρα 15, παράγραφος 4, και 19 του κανονισμού 1546/88 δεν προκύπτει καμία ιδία υποχρέωση των κρατών μελών να καταβάλουν στην Κοινότητα τα ποσά των συμπληρωματικών εισφορών.

35 Το άρθρο 15, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού θεσπίζει μόνο εις βάρος των αγοραστών και όχι εις βάρος των κρατών μελών την υποχρέωση να καταβάλουν στον αρμόδιο οργανισμό και εντός τριών μηνών μετά τη λήξη εκάστης δωδεκάμηνης περιόδου το ποσό της συμπληρωματικής εισφοράς που οφείλουν ενδεχομένως. Όσο για τις υποχρεώσεις των κρατών μελών, αυτές περιγράφονται στο άρθρο 19 του κανονισμού 1546/88, κατά το οποίο τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την είσπραξη της συμπληρωματικής εισφοράς.

36 Από την ίδια τη διατύπωση του άρθρου 19 του κανονισμού 1546/88 προκύπτει ότι η διάταξη αυτή θεσπίζει υποχρέωση μέσου και όχι υποχρέωση αποτελέσματος.

37 Από τον μηχανισμό που θεσπίζει ο κανονισμός 1546/88 προκύπτει επίσης ότι το κράτος μέλος οφείλει μεν να μεταβιβάσει στην Επιτροπή τα ποσά που εισέπραξε, πλην όμως δεν είναι το ίδιο ο οφειλέτης της συμπληρωματικής εισφοράς. Πράγματι, το κοινοτικό σύστημα συμπληρωματικής εισφοράς δεν προβλέπει υποκατάσταση του κράτους μέλους στον αγοραστή ως οφειλέτη, οσάκις ο αγοραστής προσφεύγει

ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και αμφισβητεί τα ποσά που καλείται να καταβάλει ως συμπληρωματική εισφορά. Μια τέτοια υποκατάσταση του κράτους μέλους στον αγοραστή ως οφειλέτη, ακόμη και για χρόνο που περιορίζεται στη διάρκεια των δικών, προϋποθέτει ορισμένη νομική βάση καθορίζουσα τις σχετικές προϋποθέσεις (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση της 14ης Ιουλίου 1994, C-352/92, Milchwerke Köln κατά Wuppertal, Συλλογή 1994, σ. I-3385, σκέψη 22). Τέτοια νομική βάση όμως δεν υπάρχει εν προκειμένω.

38 Επομένως, τα κράτη μέλη υποχρεούνται μόνο, βάσει του κανονισμού 1546/88, να καταβάλουν τις εισπραχθείσες συμπληρωματικές εισφορές χωρίς τα ποσά των προσθέτων εισφορών να αποτελούν ιδία οφειλή του κράτους μέλους.

39 Η ύπαρξη υποχρεώσεως πληρωμής εις βάρος του κράτους μέλους και υπέρ της Κοινότητας δεν προκύπτει ούτε από το άρθρο 9, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 857/84, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1305/85. Πρέπει να σημειωθεί ότι το γαλλικό κείμενο, όπως και τα άλλα κείμενα του κανονισμού αυτού προβλέπουν μόνο την καταβολή προς την Κοινότητα του ποσού των «εισπραχθεισών» εισφορών. Καίτοι το γερμανικό κείμενο αναφέρει μόνο το ποσό της εισφοράς χωρίς να διευκρινίζει ότι πρόκειται για ειπραχθείσα εισφορά, πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως ορθά παρατηρεί ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 70 έως 73 των προτάσεών του, ο καθορισμός μιας εγγυημένης συνολικής ποσότητας για κάθε κράτος μέλος δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι το κράτος μέλος υπέχει ιδία υποχρέωση καταβολής των οικείων ποσών σε περίπτωση υπερβάσεως αυτής της συνολικής ποσότητας.

40 Όσον αφορά το επικουρικό επιχείρημα που η Επιτροπή αντλεί από το άρθρο 4 του κανονισμού 729/70, πρέπει να σημειωθεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα κράτη μέλη πρέπει, κατ' αρχάς, να τηρούν τη γενική υποχρέωση επιμέλειας του άρθρου 5 της Συνθήκης, όπως συγκεκριμενοποιείται στο άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 729/70, όσον αφορά τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής. Η υποχρέωση αυτή συνεπάγεται ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν αμελλητί μέτρα προς αποκατάσταση των πλημμελειών (απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1999, C-54/95, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-35, σκέψη 177).

41 Πάντως η Επιτροπή οφείλει να αιτιολογεί σε κάθε περίπτωση την απόφαση με την οποία διαπιστώνει αμέλειες, καταλογιστέες σε συγκεκριμένο κράτος μέλος (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση της 12ης Ιουνίου 1990, C-8/88, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2321, σκέψη 23).

42 Βεβαίως, για να εκπληρώσει την υποχρέωση αυτή, η Επιτροπή αρκεί να εμφανίσει στοιχεία σοβαρής και εύλογης αμφιβολίας. Ωστόσο εν προκειμένω, ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι το μέγεθος της περιόδου που διέρρευσε αρκεί, άνευ ετέρου, για να διαπιστωθεί αμέλεια εις βάρος του κράτους μέλους δεν μπορεί να γίνει δεκτός. Πράγματι η Επιτροπή δεν απέδειξε με συγκεκριμένα παραδείγματα ότι η παράταση της διάρκειας των διαδικασιών είναι καταλογιστέα στις γαλλικές αρχές. Αντιθέτως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι με το έγγραφο VI/48419 της 21ης Δεκεμβρίου 1995 σχετικά με την εκκαθάριση των λογαριασμών των οικονομικών ετών 1992 και 1993, με το οποίο διαβίβασε στις γαλλικές αρχές τις παρατηρήσεις της μετά τη διενέργεια ελέγχου από τις υπηρεσίες της, σε γαλλικές γαλακτοκομικές επιχειρήσεις το 1994 και το 1995, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι «οι γαλλικές αρχές κίνησαν, σε όλες τις υποθέσεις που παρουσιάστηκαν, τις αναγκαίες διαδικασίες ανακτήσεως». Ναι μεν με το έγγραφο αυτό η Επιτροπή καταλόγισε στην προσφεύγουσα, γενικώς και αφηρημένως, βραδύτητα και καθυστερήσεις, πλην όμως δεν τις διευκρίνισε ενώπιον του Δικαστηρίου. Επιπλέον, η Επιτροπή ουδόλως εξήγησε κατά πόσο οι καταλογιστέες εις βάρος των γαλλικών αρχών ανωμαλίες και αμέλειες δικαιολογούν τις «αρνητικές διορθώσεις» που εφαρμόστηκαν γενικώς.

43 Τέλος, η επιβολή προθεσμίας δεν μπορεί να καλύψει την έλλειψη νομικής βάσεως για τις διορθώσεις. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται μόνο να επιδιώξουν την ανάκτηση των συμπληρωματικών εισφορών με επιμέλεια και να μεταβιβάσουν τα οικεία ποσά στην Κοινότητα.

44 Υπό τις συνθήκες αυτές πρέπει να γίνει δεκτή η προσφυγή της Γαλλικής Δημοκρατίας και κατά συνέπεια να ακυρωθεί η προσβαλλομένη απόφαση κατά το μέτρο που εφαρμόζει στη Γαλλική Δημοκρατία «αρνητικές διορθώσεις» σχετικά με τις συμπληρωματικές εισφορές επί του γάλακτος που αντιστοιχούν σε ποσά, η ανάκτηση των οποίων αποτελεί το αντικείμενο δικών, οι οποίες, κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως, εκκρεμούσαν ενώπιον των αρμοδίων εθνικών δικαστηρίων.

Επί των δικαστικών εξόδων

45 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα αν έχει διατυπωθεί σχετικό αίτημα. Η Γαλλική Δημοκρατία δεν ζήτησε να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα. Συνεπώς, καίτοι η Επιτροπή ηττήθηκε, κάθε διάδικος πρέπει να φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.

46 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Βασίλειο της Ισπανίας φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση 98/358/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 1998, για την εκκαθάριση των λογαριασμών που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη όσον

αφορά τις δαπάνες για το 1994 του τμήματος Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), κατά το μέτρο που εφαρμόζει στη Γαλλική Δημοκρατία «αρνητικές διορθώσεις» σχετικά με τις συμπληρωματικές εισφορές επί του γάλακτος που αντιστοιχούν σε ποσά, η ανάκτηση των οποίων αποτελεί το αντικείμενο δικών, οι οποίες, κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως, εκκρεμούσαν ενώπιον των αρμοδίων εθνικών δικαστηρίων.

2) Η Γαλλική Δημοκρατία και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρουν εκάστη τα δικαστικά τους έξοδα.

3) Το Βασίλειο της Ισπανίας φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Colneric Gulmann Schintgen

Σκουρής Cunha Rodrigues

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Νοεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Η Πρόεδρος του έκτου τμήματος

F. Macken